

Christina Zarifopol-Illias

written by [Dragoș Paul Aligică] | May 2, 2018

Imi face o imensa bucurie sa anunt ca Doamna Christina Zarifopol-Illias a acceptat sa ni se alature pe Marginalia. Intr-o alta Romania, cea normala, in care valorile si standardele nu ar fi marginalizate, Doamna Zarifopol nu ar avea nevoie de prezentare. Doamna Christina Zarifopol-Illias reprezinta traditia Romaniei aristocratice care a creat si servit Romania moderna si i-a dat o cultura sincrona cu cea Europeana: nobilimea totala, a spiritului si a sangelui.

Emigrata cu decenii in urma -din motive lesne de inteles- a predat atat in Departamentul de Studii Clasice cat si in Departamentul de Limbi si Culturi Slavice si Est Europene al Indiana University Bloomington: Limba si literatura latina, retorica antica si limba si literatura romana. Este cunoscuta in tara mai ales pentru formidabilul dar pe care l-a facut culturii romane in anul 2000, prin redescoperirea, recuperarea si publicarea scrierilor dintre Mihai Eminescu si Veronica Micle. Mai putin cunoscute sunt studiile sale cum ar fi *Portrait of a Pragmatic Hero: Narrative Strategies of Self-Presentation in Pliny's Letters*. Sau remarcabilele sale traduceri de poezie romanesca.

La fel de putin cunoscut este efortul de decenii pe care l-a dedicat uneori in plan foarte practic, material chiar, mentinerii vii a interesului american pentru predarea si studierea limbii si literaturii romane. Am scris despre asta cu putina vreme in urma si imi permit sa reiau cele scrise atunci, pentru ca ele dau dimensiunea absolut remarcabilei si strigatoarei la cer situatii:

"Am avut, datorita eforturilor personale ale unei mari doamne a culturii romane, Doamna Christina Zarifopol-Illias, un program dedicat limbii si culturii romane la o mare universitate americana: Indiana University Bloomington. Ce inseamna un astfel de program de romanistica, la o universitate care reprezinta unul dintre punctele cheie de training in studii est europene si ruse pentru intelighentia, diplomatia si intelligence services americane, nu mai elaborez. Cine stie, stie, cine nu: isi poate imagina.

Ei bine, programul e pe cale sa se inchida. De ce? Pentru ca s-a dovedit ca programul respectiv era de fapt o persoana: Doamna Christina Zarifopol-

Illias. O cunosc de peste 20 de ani si numai Dumnezeu stie eforturile, abnegatia, si costurile si sacrificiile personale imense presupuse de mentinerea in viata a acestui program. Am fost martor in anii acestia la nenumarate demersuri -care de care mai absurde si umiltoare- in Romania, la ministere, potentatii zilei, autoritati etc etc nu mai vorbesc de interminabilele negocieri cu Indiana University, intru sustinerea acestui program...A fost si este strigator la cer.

Doamna Christina Zarifopol-Illias se retrage insa acum. Programul e spre desfiintare. Lasati ca isi fac polonezii, unгурii si altii catedre, programe si insititute. Ce vreti, culturi reale, nu agrare. Mediul de afaceri roman? Glumiti?! Autoritatile politice si administrative: Asemenea. As putea sa scriu o carte, ca un studiu de caz, un roman, o analiza sociologica despre acest Program in ultimii 20 de ani. Simptom, diagnostic, turnesol pentru deprimanta iresponsabilitate si nimicnicie romaneasca. Ceva de un penibil revoltator, de o meschinarie si ingustime de minte si sufletesca de proportii epice si istorice.

Am intrebat-o odata, vazand absurdul situatiei si imposibilele eforturi si incercari prin care trecea continuu legat de acest program: "Bine, Christina, dar merita? Merita?! Pana la urma, de ce?!"

"Dragul meu, nu pot altfel, este o datorie pe care o am."

Intr-adevar, la o privire mai atenta, chiar asa si este: Doamna Christina Zarifopol-Illias este descendenta unor mari familii ale aristocratiei de sange si intelectuale romanesti. Pentru acest tip de oameni viata este un serviciu si o responsabilitate fata de poporul si istoria si cultura in care sunt chemati la datorie prin actul nasterii.

Alungata din Romania de romani, Doamna Christina Zarifopol-Illias reprezinta de fapt Romania pe care continua sa o serveasca in conditiile si dupa putintele exilului. Cand populatiile traitoare pe actualul spatiu geografic carpato-danubiano etc. isi vor fi schimbat de mult compozitia demografica, sociala si culturala, Romania aceea, a doamnei Zarifopol si a celor care au gandit, construit si dat identitate si viata experimentului social al modernitatii numit Romania, acea Romania va continua sa traiasca: un continent, o galaxie de litere, idei, arta, istorie, sentimente si cultura, idealuri, aspiratii si esecuri, o incercare franta dar glorioasa de ridicare dincolo de demografie si biologie a unui mic dar remarcabil fragment al speciei umane."

Doamna Zarifopol-Illias s-a retras primavara aceasta de la catedra. Acesta este contextul in care am indraznit sa incerc sa o conving sa ni se alature aici, in spatiul *Marginalia*. Am tinut enorm ca dumeaei sa fie primul partener in aceasta aventura, prima personalitate intelectuala care face acest pas alaturi de noi: "Cate nu ai de spus, Christina, publicului romanesc! Cate au ramas neimpartasite in toate aceste decenii ratate! Despre lumea care a fost, despre aristocratiile romaneasca, despre marea burghezie romaneasca, despre elita intelectuala, despre cum tot acest univers a fost distrus, cum si ce a supravietuit, despre exil, despre idei, carti, autori, despre stil -in toate formele, despre *savoir vivre* si *life style* -atunci si acum, despre literatura latina, retorica antica si limba si literatura romana, despre poezie si traducerea ei, despre oamenii pe care i-ai cunoscut, despre cei pe care nu ai fi vrut sa-i cunosti..."

Si iata ca am azi bucuria enorma sa anunt acceptul dumeaei. Incepand de saptamana ce vine, va incepe lucrul alaturi de Cristian Patrasconiu la un volum de interviuri, in pregatire pentru a fi publicat la cea mai prestigioasa editura din tara. Fragmente din acele interviuri vor fi prezentate aici, pe *Marginalia*, regulat, in premiera. Deasemenea, din cand in cand, va impartasi aici ganduri, comentarii si sugestii de lectura trezite conjunctural, in afara interviurilor respective...

Este un privilegiu si o imensa bucurie sa ii spun doamnei Christina Zarifopol-Illias: Bine ati venit alaturi de noi in universul pe care vrem sa il (re)construim aici, in *Marginalia*!

PS

Incepand de azi voi continua sa fac, rand pe rand, introducerile formale ale celor care ni se vor alatura in acest experiment publicistic fara precedent...